

EV100 avasündmuse rahvamatk, 16.aprillil 2017

Rahvamatka rada 1A, Peipsi rand - Avinurme

Matk 1A algab Rannapungerja lähistelt **Peipsi rannalt**, sellest paigast, kus omaaegne kubermangupiir jõudis Euroopa suuruselt viienda järve randa. Peipsi on eestlaste põline piir vastu Venemaad. Mihkel Veske read „Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt / käib Läänemere rannale...” on peaaegu rahvalauluks muutunud. Matka algus ja seega ka kubermangupiiri koht on kahe kilomeetri kaugusel Rannapungerja jõe suudmest, millest teda eraldab looduslikult kaunis Järvevälja luideistik. Näoga Peipsi poole seistes jääb omaaegne Eestimaa kubermang meist vasakule ning Liivimaa paremale, sinnapoole matkatee suundumegi.

Retk kulgeb algusosas mööda Peipsi piiri, matkame üldiselt piki esimest luidet, mis metsa all kenasti näha on. Vähem kui 2 km pärast tuleb väikese silla abil ületada Raadna oja, mis ülalpool on olnud ka põline piirioja Eesti- ja Liivimaa vahel, ning järgmise 2,5 km järel veel ka Lagedi oja. Jättes Lagedi küla hooned endast paremale ning jätkates minekut üha esimese rannaluute suunas, siseneme peagi Lohusuu alevikku. Esmalt jääb teele nn Vene-Lohusuu mille keskel troonib apostliku õigeusu kirik, veidi edasi on õigeusu kalmistu koos puust kabeliga. Teispool Jõhvi-Tartu maanteed ületame kitsal sillal Avijõe ning jõuame Eesti-Lohusuhu, meie ees on Lohusuu kirik. Siinse köstri peres sündis 1763. a Otto Wilhelm Masing, kes peale muu ka õ-tähe eesti keelde tõi; kiriku seinal on Masingule ka mälestustahvel. Edasi jätkub retk Avijõega rööbiti ülesvoolu mööda Avinurme maanteed. Jõest lahkume seal, kus pruun teeviit Rootsi kääbastele osutab, kuhu rahva mälestuses on Põhjasõjas langenud rootslasi maetud, arheoloogilise teadmise järele on aga tegu tuhandeaastase matmispaigaga. Retke lõpuosas läbime Avinurme valla piirile jäävad metsasemad alad, ning lõpuks ootab meid Avinurme rahvamaja.